

Toimenpideoite TPA 118/2020 vp

Ritva Elomaa ps ym.

Toimenpideoite lemmikkieläinten terveydelle haitalliseen jalostukseen puuttumisesta

Eduskunnalle

Uusi eläinten hyvinvointilaki ei ole valmistunut toivotulla aikataululla. Tämänhetkisen tiedon pohjalta esityksen on määrä saapua eduskuntaan vuoden 2021 alkupuoliskolla. Vuosia valmistellun lakikokonaisuuden pitää tuoda ratkaisuja eläinsuojelun keskeisiin ongelma-kohtiin. Yksi iso haaste on liian pitkälle viety rodunjalostus ja erityisesti siihen liittyvät eläinten terveyshaitat. Suomen on varmistettava, että meillä on ajantasainen lainsäädäntö, joka turvaa nykyistä paremmin eläinten oikeuksien toteutumisen. Tähän liittyen on aivan olennaista, että eläinten terveydelle haitalliseen rodunjalostukseen tullaan puuttumaan eläinsuojelulainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

Rodunjalostus on johtanut siihen, että esimerkiksi tietyt koirarodut kärsivät säännöllisesti vakavista sairauksista. Osalla on sellaisia rakenteellisia ominaisuuksia, jotka rajoittavat hyvän elämän kannalta keskeisiä toimintoja, kuten hengittämistä. Liioiteltujen ulkoisten piirteiden ohjaama jalostustoiminta on johtanut äärimmäisen vakaviin eläinten hyvinvointiin liittyviin ongelmiin. Kivun ja kärsimyksen lisäksi jalostuksesta saattaa seurata vakavia käytöshäiriöitä siitä johtuviin normaaliin käyttäytymiseen liittyvien rajoitteiden seurauksena. Esimerkiksi lyhyt naama ja töpöhäntä vaikuttavat koirien viestimiseen ja pieneksi jalostetuilla koiraroduilla on toisinaan haasteita pelokkuuden suhteen. Jalostukseen liittyviä tyypillisiä terveyshaittoja on lukuisia. Koirilla esiintyy muun muassa nivel- ja liikkuvuusongelmia, hengitysvaikeuksia, kyynelkanavan tukkeumia ja silmätulehduksia, synnytysongelmia, ihovaivoja sekä lämmönsäätelyyn liittyviä haasteita erityisesti karvoituksen puutteen vuoksi. Lisäksi luustoon ja kallon rakenteeseen liittyvät rodunjalostuksen aiheuttamat muutokset tuottavat kärsimystä eläimille.

Lyhytkuonoiset koirarodut ovat hengitysongelmien osalta tyypillisin esimerkki haitallisesta rodunjalostuksesta. Toinen räikeä ja myös julkisuudessa esillä ollut epäkohta rodunjalostukseen liittyen on turkiseläinten jalostaminen luonnollisia lajityypillisiä mittoja huomattavasti suuremmiksi. Turkistarhoilla uroskettujen keskipaino vuonna 2012 oli Turkistalous-lehden mukaan (5/2013) 19,4 kiloa, ja noin kolmannes uroskettuista painoi yli 20 kiloa. On selvää, ettei tämä ole lähelläkään normaalia, sillä siniketut painavat luonnossa ainoastaan 3–4 kiloa. Tuntuva ylipaino ei voi olla vaikuttamatta olennaisesti eläimen hyvinvointiin. Jättiketuista aiheutui mittava kohu jo 1980-luvulla. Vaikka turkistuottajien taholta on annettu ymmärtää, että ylijalostus olisi menneen talven lumia, ongelmasta ei ole vielä kukaan päästy eroon.

Toimenpideoite TPA 118/2020 vp

Edellä esitetyt esimerkitapaukset havainnollistavat hyvin, kuinka epäeettistä eläinten rodunjalostus voi olla. Siitä eläimille koituvan kärsimyksen määrä on valtava. Eläimet eivät kykene itse puolustamaan oikeuksiaan, ja lainsäädännön ajantasaisuus sekä riittävät eettiset lähtökohdat ovat ehdottoman tärkeitä eläinten oikeuksien toteutumisen kannalta. Tänä päivänä rodunjalostukseen kytkeytyvistä terveyshaitoista on olemassa vahvaa ja kiistatonta tutkimusnäyttöä, joten tieteellinen tuki rodunjalostuksen merkittävälle rajoittamiselle on olemassa. Eläinten terveydelle haitallinen rodunjalostus on myös eettisesti täysin kestämatöntä. Rodunjalostus ei saa vaarantaa eläinten terveyttä. Vastuullinen rodunjalostus nojaa tieteellisen tutkimuksen kautta saavutettuun tietoon ja kestää myös eettisen tarkastelun. Suomen on varmistettava, että meillä puututaan tiukasti myös rodunjalostuksen haittoihin eläinsuojeluun liittyvän lainsäädännön kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin eläinten terveydelle haitallisen rodunjalostuksen estämiseksi lainsäädännön keinoin.

Helsingissä 13.10.2020

Ritva Elomaa ps
Mari Rantanen ps
Minna Reijonen ps
Veijo Niemi ps
Jari Koskela ps
Mika Niikko ps
Leena Meri ps
Sebastian Tynkkynen ps
Mikko Lundén ps
Veikko Vallin ps
Riikka Purra ps
Ari Koponen ps
Vilhelm Junnila ps
Olli Immonen ps
Mia Laiho kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Mai Kivelä vas
Ano Turtiainen at
Kaisa Juuso ps
Merja Kyllönen vas
Atte Harjanne vihr
Sanna Antikainen ps
Jussi Saramo vas
Inka Hopsu vihr
Sari Sarkomaa kok